

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. III. Vtrum Sacramentum Eucharistiæ sit multiplex numero, &
undesumatur unitas ejus numerica?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

60. Respondeo, ne laicos sumere, nec in pixide A
 asservari integrum sacramentum formaliter, sed
 tantum materialiter; quia scilicet sub speciebus pa-
 nis, concomitanter saltem, continetur sanguis; unde
 (ut supra annotavimus) laici sub una tantum
 specie panis communicantes, nullam defraudantur
 gratiam, huic sacramento correspondente, quia in-
 directe saltem & ex consequenti recipiunt gratiam
 sacramentalem alteri speciei respondentem.
 Sunt tamen aliqui Theologi, qui existimant, Sacer-
 dotes sub utraque specie communicantes, plus re-
 cipere gratiam, quam laicos, qui sub una tantum
 specie communicant. Nec propterea (inquiunt)
 injuste facit Ecclesia, privans fideles specie Cali-
 cis: tum quia id praestat ob inconvenientiam & irre-
 verentiam, quae contingebant circa hoc divinum
 sacramentum, quae moraliter loquendo impediri
 non poterant: tum etiam, quia id compensari
 potest ex frequenti communione sub speciebus pa-
 nis, & ex majori ac serventiori dispositione ad
 communionem. Sicut Ecclesia nullam facit injuriam
 fidelibus, ex eo quod non permittat illos bis in
 die communicare in eadem specie, cum tamen, si
 possent, major illis gratia conferretur.

61. Obijciens tertio: Sacramentum est in genere
 signi, unde ut sit unum, debet esse unica res signi-
 ficans: Atqui in Eucharistia non est unica res si-
 gnificans, sed sunt duae, scilicet species panis, &
 species vini: Ergo Eucharistia non est unum sa-
 cramentum, sed plura.

62. Respondeo, quod licet in Eucharistia sint plu-
 res res significantes, materialiter, & partialiter;
 non tamen formaliter & adaequate, quia omnes
 ordinantur ad significandum unum convivium
 spirituale, & unam animae refectionem, unde est
 unum specie infirmum sacramentum; sicut supra di-
 cebamus, Extremam unctionem esse unum spe-
 cie totum sacramentum; quia licet constet plu-
 ribus unctionibus, & formis partialibus, illae ta-
 men ordinantur ad significandum unum effectum
 perfectum, nempe perfectam animae sanitatem.

ARTICULUS III.

*Utrum sacramentum Eucharistiae sit multiplex
 numero, & unde sumatur unitas
 ejus numerica?*

63. Sunt quidam Theologi, qui existimant sacra-
 mentum Eucharistiae, non solum esse specie,
 sed etiam numero unum in tota Ecclesia, adeo ut
 sit idem numero sacramentum quod Romae, &
 Parisiis conficitur: quia (inquiunt) unitas nume-
 rica Eucharistiae, sumitur ex unitate corporis Chri-
 sti, quod est unum numero in omnibus speciebus,
 ubicumque, & a quocumque consecratur. Sicut
 ergo, si Filius Dei assumeret diversas humanita-
 tes, unus esset homo numero; & si idem homo
 esset in diversis locis, & haberet diversas albedi-
 nes, esset idem album: ita cum idem Christus ex-
 istat sub diversis locis, & haberet diversas specie-
 bus sacramentalibus, idem erit sacramentum nu-
 mero. In hanc sententiam, ut valde proba-
 bilem, accipiam, & commendantem unitatem
 quae in hoc sacramento significatur, inclinant
 Soto & Suarez, eamque alii Recentiores sequuntur.
 Dico tamen, plura esse numero Eucharistiae

sacramenta, quae in diversis Ecclesiis vel ab aliis
 consecrantur, seu conficiuntur.

Probatum primo: Ubi sunt plures materiae
 numero sacramenta esse oportet; idem namque po-
 ra sunt numero baptismi, quia numero multi-
 plicantur ablutiones & formae: Sed quando plu-
 res Sacerdotes celebrant in diversis Ecclesiis, in
 altaribus, sunt plures numero materiae & formae
 Eucharistiae, ut patet: Ergo & plura numero sa-
 cramenta.

Probatum secundo: Sacramentum Eucharistiae
 supponit pro speciebus consecratis, & in illis
 essentialiter consistit, ut art. 1. ostendimus: Sed spe-
 cies consecratae Parisiis existentes, non sunt eadem
 numero cum existentibus Romae, ut constat, illae
 eadem species simul essent in duobus locis, ubi
 quatis, & in uno desinerent esse, & in alio perma-
 nerent: Ergo sacramentum Eucharistiae, quod Pa-
 risiis & Romae conficitur, non est idem numero,
 sed diversum. Unde falsum est quod Aduersarij
 supponunt, nempe unitatem Eucharistiae, per
 unitatem corporis Christi; sumitur enim ex unitate
 speciei, prout dicunt ordinem ad unam numerum
 refectionem spirituales, ut infra dicemus.

Ad exempla vero quae adducuntur ab Aduer-
 sariis, neganda est consequentia & pietas. Ratio
 disparitatis est, quia unitas numerica hominum,
 sumitur ab unitate numerica suppositi, sive indi-
 vidualitatis; unitas numerica albedinis, ab unitate
 numerica subiecti: At vero species sacramenta-
 les, cum non subsistant per substantiam Christi,
 neque in eo subiectentur, aliunde quam ab ipso
 desumunt suam unitatem & multipliciterem nu-
 mericam, in ratione sacramenti, videlicet ab uni-
 tate & multipliciterem numerica summentium, &
 summationum.

Dices, Omnes fideles faciunt unum numerum
 corpus mysticum Ecclesiae: Ergo similiter omnes
 species sacramentales quae sunt ubique, faciunt
 unum numero sacramentum Eucharistiae. Ante-
 cedens est certum, Consequentia vero proba-
 tur ex illo Apostoli 1. ad Corinth. 10. *Unum
 corpus multi sumus omnes qui de uno pane & de
 calice participamus*: quibus verbis reddens ra-
 tionem Apostolus, quare omnes fideles, cum
 multi sint, fiant unum corpus Christi mysticum,
 addit eam esse unitatem Panis & Calicis celestis,
 quibus aluntur spiritualiter: Ergo licet corpus
 mysticum est unum numero, ita & Panis ac
 Calix spiritualis, sive Eucharistia.

Respondeo concessio Antecedente, negando
 Consequentiam, & ad ejus probationem dico,
 Apostolum in verbis citatis loqui metonymice,
 id est accipere species panis & vini, pro corpore
 & sanguine Christi, contentis sub ipsis; quae
 vult solum quod sicut corpus & sanguis Christi,
 contenta sub speciebus sacramentalibus quae sunt
 ubique, sunt unum numero corpus, & unum
 numero sanguis: ita omnes fideles ex eo quod
 non aluntur spiritualiter nisi illo cibo & potu, con-
 stituunt unum numero corpus mysticum. Haec
 suppositis.

Restat adhuc difficultas & controversia inter
 Theologos, unde unitas numerica Eucharistiae
 desumenda sit? Quidam enim putant illam de-
 sumi ex unitate & continuatione physica speciei
 panis, atque ita quot fuerint species panis & vini
 physice discontinuae, tot erunt numero sacra-
 menta. Alii vero existimant Eucharistiam unam

vel diversitatem numericam habere, ratione consecrationis, per quam conficitur; ita ut unum sit sacramentum, quod unicā consecratione conficitur; plura verò sacramenta, si distinctis numero consecrationibus conficiantur. Alii verò asserunt unitatem numericam Eucharistiæ, nec ex continuatione physica specierum, nec ex unitate consecrationis sumi, sed ex ordine ad unam sumptionem. Et hæc sententia probabilior videtur: quia Eucharistiæ sacramentum est institutum à Christo per modum convivii spiritualis, quo reficitur anima; unde de illo agendum est cum analogia ad convivium materiale, ut communiter docent Scholastici cum D. Thoma hic art. 2. Sed convivium materiale non habet suam unitatem numericam à physica continuatione ciborum, cum plura fercula inter se discontinua, possint in eodem convivio ministrari: nec ab actione quā præparatur, cum unica vel pluribus actionibus inter se discontinuis, & numero diversis, præparari possit; sed à cibis & ferculis prout ordinantur ad unam refectio- nem: Ergo pariter unitas numerica sacramenti Eucharistiæ, nec sumitur à communitate physica specierum, nec ex unitate consecrationis per quam conficitur, sed ex ordine ad unam numero refectio- nem ad quam deservit.

Deinde, in Missa Sacerdos dividit Hostiam in tres partes, & potest sumere sanguinem multiplici & distincto haultu, & tamen tunc sumitur unum tantum sacramentum, non obstante discontinuatione partium specierum: Ergo unitas numerica sacramenti Eucharistiæ, non sumitur ex continuatione physica specierum.

Si dicatur quod quælibet pars hostiæ, aut quælibet portio vini, non est materia integra, verum est; sed hujus nulla alia ratio assignari potest, nisi quia omnes ordinantur ad eandem numero refectio- nem; nam in qualibet est totum corpus, aut totus sanguis Christi: Ergo ex ordine ad unam refectio- nem spiritua- lem, unitas numerica sacramenti Eucharistiæ sumi debet, non verò ex continuatione physica specierum, vel ex unitate consecra- tionis; cum enim quæstio procedat de principio intrinseco individuationis, non est recurrendum ad causam efficientem extrinsecam. Præterquam quod, si unā consecratione plures hostiæ consecrentur, quæ à pluribus sumantur, erunt plura numero sacramenta.

Dices, Antequam sacramentum Eucharistiæ deserviat ad unam vel plures refectio- nes spiritua- les, præsupponitur constitutum, non solum in suo esse specifico, sed etiam in suo esse individuali, ut- pote jam existens à parte rei: Ergo ejus unitas nu- merica non sumitur ex ordine ad unam refectio- nem spiritua- lem.

Respondeo distinguendo Antecedens. Suppo- nitur in suo esse individuali constitutum incom- pletè, concedo: completè, nego.

Explicatur: Duplex est constitutio sacramenti Eucharistiæ in esse individuali, una incompleta, conveniens ei ex intentione saltem virtuali Sa- cerdotis consecrantis, per quam deputatur ad unam vel plures refectio- nes; altera completa, quæ consequenter ad talem intentionem, idem sacramentum deservit de facto ad unam vel plu- res refectio- nes; quapropter licet Sacerdos con- secret plures hostias in ordine ad plures refectio- nes, non habent tamen completè, sed tantum inchoativè esse plura numero sacramenta, ante- quam in ipsa sumptione deserviant de facto plu- ribus refectio- nibus. Similiter si plures consecret in

Tom. IV.

ordine ad unicam numero refectio- nem, inchoati- vè tantum ex tunc erunt unicum numero sacra- mentum, completè verò in ipsa actuali & unica sumptione. Quod si post consecrationem eas ap- plicet ad plures refectio- nes, tunc sicut prior inten- tio eas consecrandi in ordine ad unicam refectio- nem mutatur: ita & constitutio incompleta sacra- menti in esse individuali, ab ea proveniens, ac proinde sient tunc plura numero sacramenta; eo- dem modo quo si unicam hostiam in ordine ad u- nicam numero refectio- nem consecraret, & tamen postea pluribus eam divideret. Neque verò id mi- rum videbitur, si attentè consideretur, sacra- mentum Eucharistiæ esse (ut supra dicebamus) ex sua institutione, convivium spirituale, dicens analogi- am ad convivium materiale; constat enim quod plura fercula, ex deputatione ad unam refectio- nem, constituunt inchoativè unum convivium; completè verò, quando postea ministrantur. Item manifestum est, primam illam deputationem posse mutari ita ut deserviant pluribus refectio- nibus, & ita plura convivia efficiant.

Instabis: Intentio Sacerdotis consecrantis plu- res hostias ad unam vel plures refectio- nes, est quid merè extrinsecum sacramento Eucharistiæ, nihil reale intrinsecum ponens in speciebus consecratis: Ergo ab ea non potest provenire, etiam inchoati- vè, unitas vel pluralitas numerica istius sacramenti.

Respondeo distinguendo Consequens: Ergo ab ipsa non potest provenire, etiam inchoativè, unitas vel pluralitas numerica istius sacramenti, tanquam à ratione formali, concedo; tanquam à conditione requisita, nego. Quemadmodum enim intellectus dividens dies & annos, licet ex- trinsecus temporis, est tamen conditio ad ejus mul- tiplicitatem requisita; ita proportionaliter in præ- senti, ordinatio mentalis specierum ad unam vel plures refectio- nes in Sacerdote consecrante, habet se ad modum conditionis requisitæ ad uni- tatem vel multiplicitatem numericam ipsius sacra- menti.

ARTICULUS IV.

Utrum realis susceptio Eucharistiæ, vel saltem ejus votum, sit simpliciter ad salutem necessarium?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententia.

Suppono primò, dupliciter posse aliquid dici simpliciter necessarium ad salutem, scilicet ne- cessitate præcepti tantum, si ex natura sua non ha- beat necessariam connexionem cum nostra salute, sed tantum ex præcepto divino vel Ecclesiastico; & necessitate etiam medii, si nempe etiam ex sua natura necessariò connectatur cum nostra salute, sicut ad gloriam requiritur gratia, & in adultis me- rita. Non agimus hic de necessitate præcepti su- mendi Eucharistiæ, de hoc enim differit S. Do- ctor infra quæst. 80., art. 11. sed tantum de neces- sitate medii, & inquirimus, an illa sit medium ne- cessarium ad salutem? Quod ut magis declaretur,

Suppono secundò, suscepcionem Eucharistiæ aliam esse realem & sacramentalem, consisten- tem in sumptione specierum consecratarum, ad quam

Dd 2.

quam